

mentum interfuit, non posse à gravis perjurii culpa excusari; cum juramenti obligatio per societatem prædictam nullatenus auferatur. Ita communiter.

MENSE AUGUSTI.

CAS. I. **C**Aja confitetur, se per annum omisisse jejunia de præcepto, & Missas in die festo, ut marito sub minis verberum sic jubenti obtemperaret. **Q.** an omissiones prædictæ possint à peccato excusari.

Respondeo cum distinctione. Si Caja Maritus ex eo, quod sit gulæ deditus, vult Cajam Uxorem in coena sociam, & zelotypia laborans, Cajam domo exire non patitur ad Missam audiendam; tunc dicendum, Cajam non peccare, si ad vitanda verbera obediat marito, cum non teneatur in casu ad observantiam legis humanæ cum incommodo ita gravi, quale est procul dubio dura verbera sustinere. Si autem Caja novit, & credidit, virum suum ita jubere in contemptum Dei, & Religionis, quia scilicet non curat de Præceptis Dei, & Ecclesiæ; tunc, cum hoc sit ab intrinseco malum, tenetur Caja mortem potius subire, quam obedire marito; & proinde omissiones à Cajo expositæ in confessione nequaquam possunt à peccato excusari. Ita Corrad. quæst. 2. lit. C. Sot. in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 4.

CAS. II. Solet Confessarius quidam supra indispositos Pœnitentes, absque intentione eos absolvendi, proferre exterius formam absolutionis, ne circumstantes dignoscant aliquem recedere inabsolutum. **Q.** an licite hoc faciat.

Respondeo negative. Ratio est, quia quamvis regulariter loquendo simulatio materialis tam verbis, quam signis exterioribus facta ob justam causam liceat, & possit esse honesta, cum etiam de Christo dicatur, Luc. 24. quod finxit se longius ire; nihilominus quoties simulatio aliqua externa est Deo aliquatenus injuriosa, tunc in nullo casu licita esse potest. Cum autem simulare administrationem Sacramenti Pœnitentiæ per prolationem verborum absolutionis, sine intentione absolvendi, sit Deo injuriosum, quia est uti fictæ, & fraudulenter, atque adeo indebite, forma à Christo ad Sacramentum conficiendum instituta; hinc est, quod neque ad occultandum absolutionis defectum circa indispositos Pœnitentes licitum esse potest, absolutionis formam sine absolvendi intentione proferre. Poterit igitur Confessarius aliquam orationem submissa voce in casu supra Pœnitentem indispositum recitare; ne circumstantes dignoscant illum recedere inabsolutum; non tamen Sacramenti administrationem per verba à Christo instituta, contra reverentiam Sacramento debitam, simulare, cum hoc semper illicitum sit, ut constat ex propos. 29. ab Innocent. XI. proscripam apud Vivam n. 7. & 11.

CAS. III. Mercator videns indigentiam Caji ad emendam mercem pretio summo pecunia credita, & ad revendendam infimo pecunia numerata, eidem Cajo dixit: Mercem meam, quam modo vendo tibi credito, paratus sum, si indiges pecunia præsentis, viliori pretio redimere. **Q.** an talis locutio in casu Mercatori licuerit.

Respondeo affirmative, saltem speculative loquendo. Ratio est, quia posito, quod tam pretium summum, quo merces venditur pecunia credita, quam pretium infimum, quo Mercator paratus est eandem mercem redimere pe-

cu-

cunia numerata, sint intra latitudinem justii pretii; & ex altera parte nullum intervenerit pactum, quo Cajo teneatur mercem pretio credito emptam soluto pretio tradere venditori; nihil prohibere videtur, quin Mercator, qui mercem vendidit, licite possit ad eandem redimendam se Cajo paratum offerre: sicuti enim quilibet alius licite emere potest à Cajo paratum, ita licite illam emere potest, qui ejusdem venditor fuit. Dixi, saltem speculative loquendo; quia cum facile sit, quod manifestata Mercatoris dispositio ad mercem pretio infimo redimendam, attenta maxime Caji indigentia, pactum aliquod implicitum de mercis retrovenditione involvat, ut in foro externo præsumitur; dicendum, Mercatorem debere in praxi à locutione in casu exposita, tamquam ipsi non licita, abstinere. Ita de Lug. disp. 16. de just. n. 208. Viva supra propos. 40. ab Innoc. XI. damnat. & alii.

MENSE SEPTEMBRIS.

CAS. I. **D**evotæ mulieri, quæ non solet alio modo confiteri, quam in genere dicendo: Confiteor omnia mea peccata venialia: recusat Confessarius absolutionem præbere, dicens, ipsam teneri ad salvandum Sacramenti valorem aliqua exprimere venialia, quæ in particulari commisit. **Q.** an Confessarius bene se gerat, & verum dicat.

Respondeo affirmative. Cum enim ex una parte valde dubium sit, an peccata venialia, solum in genere confessa, sint materia certo sufficiens ad Sacramenti valorem; & ex altera, ubi de valore agitur Sacramentorum, turrior pars sit eligenda; dicendum est, non esse recedendum à praxi, juxta quam Fideles omnes, qui de venialibus confitentur, aliquod in particulari solent semper exprimere. Ex his autem sequitur, Parochum verum docere, dum dicit; devotam mulierem ad salvandum Sacramenti Pœnitentiæ valorem teneri aliqua saltem venialia exprimere ex iis, quæ in particulari commisit; & bene se gerere, si eidem mulieri non alio modo, quam in genere venialia confitenti recusat absolutionem præbere: Ita Suarez disp. 23. sect. 1. n. 10. & alii.

CAS. II. Dubitatur de valore Baptismi puero ab Obstetrice ignara domi collati, hinc iterum in Ecclesia sub conditione idem puer solemniter baptizatur. Mortuo prædicti pueri Patre, vellet Patrinus matrem pueri in uxorem ducere. **Q.** an pro tali Matrimonio obster cognationis spiritualis impedimentum.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia quando, orto dubio circa Baptismum privatim collatum, puer iterum sub conditione solemniter baptizatur, eum primus baptismus possit esse invalidus, & proinde validus possit esse secundus, præsumendum est, contrahi cognationem spiritualem. Cum autem cognatio spiritualis inter Patrinum, eum scilicet, qui infantem in solemnibus baptismo suscepit, & Matrem suscepti infantis matrimonium impediat, & dirimat, ut ex Trid. sess. 24. cap. 2. de reform. compertum est; hinc dicendum, tale cognationis spiritualis impedimentum ad Matrimonium in casu nostro celebrandum obstare. Ita Anton. à Spir. Sancto disp. 7. de Matrim. sect. 9. num. 384. Girib. c. 12. n. 31. cum aliis.

CAS.

CAS. III. Mœvius, & Berta volentes inter se secreto contrahere Matrimonium, è Civitate Tridenti, cujus erant cives, domicilium transtulerunt in locum non valde remotum, ubi Concilium Tridentinum promulgatum non est, eo solo animo, ut absque Parocho, & testibus Matrimonium contraherent, quod & contraxerunt. **Q. an valide contraxerint Matrimonium prædictum.**

Respondeo affirmative. Ratio est, quia quamvis Mœvius, & Berta in eum locum se transtulerint, ubi Concilium Tridentinum non est promulgatum, præcise ut ibi absque Parocho, & testibus Matrimonium inter se contraherent; adhuc tamen in eundem locum, ut inquit casus, proprium domicilium transtulerunt. Quando autem Vir, & Mulier habent in aliquo loco domicilium, vel in eodem quasi domicilium acquirunt, possunt etiam juxta leges ejusdem loci Matrimonium valide contrahere inter se; & proinde si in eo loco promulgata non sit lex Tridentini præscribens, quod ad Matrimonii valorem præsentia Parochi, & duorum Testium requiratur, Matrimonium sine tali præsentia contractum validum dicendum est, & ita declaravit Sac. Congreg. ut in Brevi Urbani VIII. sub die 14. Augusti anni 1627. apud Card. de Lug. resp. mor. dub. 36. num. 4. Lacroix L. 6. part. 3. de Matrim. num. 710. aliosque videre est.

M E N S E O C T O B R I S.

CAS. I. Filius familias furatur aliquando nummos Patri suo, ut possit cum amicis ludere, & honestis recreationibus interesse. **Q. an tuta conscientia id faciat.**

Respondeo cum distinctione. Si attenta qualitate Patris, nummi, quos ab ipso surripuit Filius, ita sint in modica quantitate, ut Pater nec quoad substantiam, nec quoad modum rationabiliter esse possit invitus, & perspecta qualitate Filii, ipsi liceat aliquando cum amicis ludere, & honestis recreationibus interesse; tunc dici debet, quod Filius vere furtum non committat, nec contra voluntatem Patris agat, & proinde quod in conscientia sit tutus. Si vero Filius in surripiendis nummis à Patre, vel ratione ablata pecuniæ, vel ratione medi clam surripiendi, vel ratione finis, propter quem nummos surripit, possit agnosceré, Patrem esse rationabiliter invitum; tunc cum verificetur vel quod furtum committat, vel quod alio modo contra rationabilem Patris voluntatem operetur, semper alicujus culpæ, sive lethalis, sive venialis, reatum incurrit; & proinde agendum ut in casu, in conscientia tutus non erit. Ita communiter.

CAS. II. Noluit ruralis Parochus infirmum ad mortem Sacro Oleo inungere, quia carebat superpelliceo, & Stola. **Q. an bene se gesserit.**

Respondeo negative. Nam posito casu, quo infirmus ex hac vita sit migraturus absque Extrema Unctione, si ista nequeat sine præscriptis vestibus ministrari, censendum est, Ecclesiam dispensare à supradicto vestium ritu, ne infirmus absque Sacramenti, si non absolute necessarii, saltem valde utilis, fructu decedat. Sicut enim Sacramentum Pœnitentiæ, etiam nulli urgente necessitate, saltem privatim absque superpelliceo, & Stola licite

ministratur, ita Sacramentum Extremæ Unctionis, quod Sacramenti Pœnitentiæ complementum quodammodo esse videtur, saltem quando urget necessitas, poterit sine prædictis vestibus ministrari. Et quemadmodum excusat aliquando necessitas, si hoc Sacramentum sine lumine, & consuetis precibus conferatur; ita necessitas poterit excusare, si conferatur sine superpelliceo, & Stola, cum istæ vestes non aliquo potiori jure à Rituali Romano præscriptæ sint, ac lumen, cum consuetis precibus præscribantur. Si igitur ruralis Parochus infirmum ad mortem noluit Sacro Oleo inungere ex eo præcise, quia carebat superpelliceo, & Stola, male se gessisse dicendum est. Ita Pasqualig. de theor. & prax. quæst. 444. Gobat. tom. 1. tract. 8. cas. 22. n. 903. Dian. tom. 2. tract. 2. resol. 19. n. 5.

CAS. III. Constitutus in Sacris persolvit ut plurimum Canonicas Horas in loco, in quo pluries expertus est se pati distractiones mentis non leves, **Q. an satisfaciat præcepto recitationis earundem Horarum.**

Respondeo cum distinctione. Si distractiones mentis non leves tales sint non solum intensive, sed etiam extensive, ita ut sine debita mentis attentione, & devotione notabilis pars Divini Officii recitetur, dicendum est, toties dictæ recitationis præcepto non satisfieri, quoties notabiles istæ distractiones contingunt; ex quo enim quis voluntarie ponatur in loco, qui ratione clamoris, tumultus, ludi, & similium directe ad distractiones mentis impellit, censeatur se velle voluntarie distrahere, & consequenter nolle satisfacere Ecclesiæ præcepto, quod est de studiosa, & attenta recitatione, ut colligitur ex cap. *Doletis* de celeb. Miss. Si vero distractiones prædictæ, licet intensive non leves, leves tamen sint extensive, quia non multum in mente orantis perdurent, tunc aderit quidem in casu aliquod saltem veniale peccatum; sed præcepto recitationis Canonicarum Horarum factum esse satis, dicendum est. Ita Gavanti. in rub. tom. 2. sect. 1. cap. 6. tit. 4. Marchin. de ordin. tract. 3. part. 6. cap. 12. num. 3. & seq. Girib. de Hor. Can. cap. 3. num. 188.

M E N S E N O V E M B R I S.

CAS. I. Paulus in sua familia Primogenitus, satis dives, acceptat adhuc juvenis Beneficium pingue animo, illud renuntiandi Fratri minori adhuc parvulo, quando ipse, ut jam habet in mente, ducturus est uxorem. **Q. an sine gravi culpa hoc fieri possit.**

Respondeo cum distinctione. Si Pauli Beneficium sit simplex, nec habeat adnexum Ordinem Sacrum, & Paulus eo animo acceptaverit, ut velit proprio muneri satisfacere, donec mutando statum idem Beneficium cum debita facultate dimittat, tunc à culpa saltem gravi excusari, dicendum est. Ratio est, quia etsi detur in casu aliqua fraus, & ordinis debiti perversio: nullo tamen jure probatur, Paulum teneri sub gravi culpa habere animum perseverandi in statu Clericali, cum jura immo ei permittant ad nuptias transire, ut ex cap. *Joannes*, & cap. *Diversis*, de Cleric. conjug. clare colligi potest. Si autem Beneficium prædictum importet aliquod onus, seu ministerium, quod Sacrum Ordinem petat; dicendum est, Paulum non esse

à gravi culpa immunem. Ratio est, quia munus aliquod, seu ministerium sibi assumens, debet omni jure curare, ut se idoneum reddat ad exercendum munus suum; & proinde si Paulus Beneficium recipiens, quod Ordinem Sacrum importat, intentionem non habet accedendi ad Ordines Sacros, immo positive intendit post aliquod tempus minori Fratri relinquere Beneficium, & ipse ducere uxorem, à gravi culpa excusari non potest. Ita Sotus L. 10. de just. quæst. 5. artic. 6. Tolet. L. 5. cas. 5. num. 5. Sanch. L. 7. de Matrim. disp. 45. n. 14. & seq.

CAS. II. Oblitus quidam Parochus consecrare Hostiam publice deferendam in consueta Mensis supplicatione, ad impediendam populi admirationem, Particulam consecratam affixit Hostiæ grandiori non consecratæ, & utramque publice detulit. Q. an licite hoc fecerit.

Respondeo negative. Parochus enim agendo, ut in casu, ad vitandam populi admirationem, eundem populum in idolatriæ saltem materialis crimen induxit. Nam cum Fideles adorent per modum unius quidquid adorationi expositum vident, jam una cum consecrata Particula etiam grandiores Hostiam non consecratam adorant. Cum autem, ut per se perspicuum est, nequeat Parochus sine gravi culpa prædictæ idolatriæ, etiamsi non formaliter talis, populo suo occasionem præbere, illicite se gessisse, dicendum est. Ita Tambur. de Sacrif. L. 2. cap. 8. §. 8. n. 23. de Lug. disp. 8. sect. 11. n. 188. Girib. de Sacrif. cap. 9. n. 88.

CAS. III. Pœnitens, qui exponendo peccata, oblitus fuit aperire Confessario, se esse excommunicationis censura irretitum, fuit per hæc præcisa verba absolutus: Ego te absolvo à peccatis tuis. Q. an valide à peccatis fuerit absolutus.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia quamvis juxta Ecclesiæ præceptum absolutio à Censuris debeat præcedere absolutionem à peccatis; tamen nullibi reperitur, quod Ecclesia velit irritam esse absolutionem à peccatis obtentam à Pœnitente, qui omnino inculpabiliter oblitus est Confessario aperire, se esse excommunicatione irretitum; nimis enim esset onerosum Pœnitenti invalidam absque propria culpa fecisse suorum criminum Confessionem. Licet igitur per prædictum Ecclesiæ præceptum illicitum sit absolvi à peccatis, non præmissa censurarum absolutione; in casu tamen, quo Pœnitens bona fide accedat, & censuræ inculpabiliter oblitus, peccata sua rite dispositus confessus sit, validam obtinuisse peccatorum absolutionem, dicendum est. Ita cum Suar. de cens. disp. 10. sect. 3. num. 15. Lug. disp. 16. num. 612. Girib. de pœnit. cap. 11. num. 10. & 11. Cleric. de pœnit. decis. 35. num. 5.

M E N S E D E C E M B R I S.

CAS. I. Mater unico filio suo, Clericali habitu jam induto, dicit, illum esse illegitimum. Hinc dum hic in dubio versatur, an Matri danda sit fides; quærit, an possit Sacris Ordinibus initiari. Q. quid tali Filio respondendum.

Respondendum, posse dubium deponere, & Sacris Ordinibus initiari. Ratio est,

est, quia ex una parte ex sententia satis communi filius, qui communiter censetur ex legitimo matrimonio natus, non tenetur credere Matri affirmanti etiam cum juramento, illum esse illegitimum; alleganti enim suam turpitudinem cum præjudicio tertii non debetur fides, ut in regulis Juris habetur. Cum autem ex altera parte irregularitas, Jure Canonico introducta contra illegitimos filios, posita sit ob turpitudinis notam, quam tales filii ex eorum nativitate juxta communem hominum æstimationem contrahere judicantur; dicendum est, filium clericali habitu jam indutum, qui talem turpitudinis notam apud alios non habet, nullum irregularitatis impedimentum habere, sicque tuto posse omne dubium, quod ex Matri dicto ortum esset, deponere, Sacrisque Ordinibus initiari. Ita Dian. part. 3. tr. 5. res. 30. Lug. disp. 13. sect. 3. n. 62. Anacl. tr. dist. 4. n. 32. Girib. de restit. c. 4. n. 103.

CAS. II. Rusticus habitans in Bononiensis Diœcesis confinio, cum peccatum reservatum pataverit, pergit ad vicinam Diœcesis Mutinensis Parochiam, ubi dictum peccatum reservatum non est, ibique confitetur, & reportat absolutionem. Q. an valide sit absolutus.

Respondeo affirmative. Ratio est, quia casuum reservatio ex communi doctrina principaliter, & directe afficit Confessarium, ejusdem arctando jurisdictionem, ne à quibusdam peccatis absolvat, licet indirecte tangat etiam pœnitentem, qui à tali Confessario, cujus jurisdictio arctata est, à reservato casu absolvi non potest. Cum itaque Rusticus Bononiensis habens peccatum in Diœcesi Bononiensi reservatum, confessus sit idem peccatum in Diœcesi Mutinensi, in qua reservatum non est, si alias fuit bene dispositus, validam obtinuit à Mutinensi Confessario absolutionem. Ita Suar. de pœnit. disp. 30. sect. 2. n. 4. Anacl. tr. 14. dist. 9. n. 1. aliique communiter.

CAS. III. Tarquinius occidit in rixa Clericum, ignorans, homicidam in casu inter alias pœnas incurrere irregularitatem. Q. an in casu tali ignorantia adhuc evaserit irregularis.

Respondeo affirmative. Cum enim irregularitas sit quoddam impedimentum Canonicum, quod ex juris dispositione nonnullis defectibus, nonnullisque criminibus adnexum est; sequitur, quod etiamsi homicidium committens nesciat, ex ignorantia juris, tali delicto adnexam esse irregularitatem, adhuc ipsam irregularitatem incurrat. Quemadmodum enim licet aliquis ignoret, ex copula illicita oriri impedimentum affinitatis, vel ex adulterio cum promissione Matrimonii oriri impedimentum criminis, adhuc prædicta crimina patrando, inhabilitatem ad Matrimonium cum personis à jure exceptis contrahendum incurrit; ita quamvis Tarquinius, qui homicidium in rixa commisit, ignoraverit irregularitatis impedimentum cum homicidio copulari, adhuc dicendum est, quod evaserit irregularis. Ita Suar. de Cens. disp. 40. sect. 5. Anacl. tr. 13. dist. 3. n. 5. & alii.